

Op til slutningen af 1700-tallet var husene i Ringkøbing udført i bindingsværk, men efterhånden ændredes byggeskikken, og grundmurede huse begyndte at afløse bindingsværkshuse, der i dag kun ses enkelte steder i byen. Samtidigt afløste tegl de gamle stråtage, der blev forbudt i 1799. Der udvikledes i løbet af få år en markant vestjysk byggeskik, som stadig præger området, og denne helstøbte sammenhæng er en stor kvalitet, som danner baggrunden for bevaringsarbejdet.

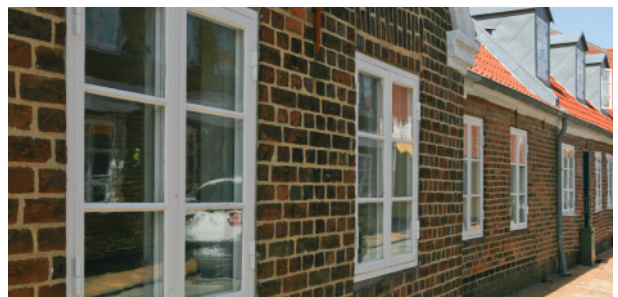
De små, gamle huse i Ringkøbings gader har mange fællestræk, og omtales ofte som 'rigtige ringkøbinghuse'. På trods af lighederne afspejler de også de fremherskende stilarter inden for arkitekturen, men inden tidens smag nåede Vestjylland var de både afdæmpet og tilpasset de lokale forhold. De forskellige stilarter er nærmere omtalt på andre stilblade, men dette stilblad omhandler de mere anonyme huse, der dog alle har deres særlige kvaliteter.

Det typiske ringkøbinghus er et forholdsvis lavt hus, opmuret i de karakteristiske mørkerøde teglsten, der blev fremstillet på egnen. Kraftige, hvide gesimser er et gennemgående træk, der giver facaderne en markant karakter, og ofte er de suppleret med hvide dør- og vinduesindfatninger, der sammen med liséner (lodrette hvide pudsfelter) og vandrette pudsede bånd afspejler klassicismen, som var den fremherskende arkitekturretning op til slutningen af 1800-tallet.

De store, afvalmede tegltage er et specielt vestjysk træk, som er tilpasset det blæsten og giver husene en robust karakter.

Tidligere var fugerne, lige som tagenes forskelling, optrukket med hvidtekalt, men i dag er denne skik forladt, og der findes kun spredte rester af hvidtekalk på nogle af de gamle facader.

Vinduerne i de ældste huse består oftest af to rammer, det er opdelt i mindre felter af smalle sprosser. Senere i perioden betød påvirkningen fra klassicismen, at vinduerne opdelttes i fire rammer, i stil med de senere dannebrogsvinduer, men med en yderligere opsprodsning af de nederste, store rammer. Vinduerne er kun tilbagetrukket få centimeter, og ofte er sålbænkene erstattet af et tyndt pudslag. Fordørene er ofte ret detaljerede, og afspejler den fremherskende smag på fremstillings-tidspunktet.

Bygningsdele og overflader. Ringkøbinghusene er enkle og smukke, og det er først og fremmest de autentiske materialer og indtrykket af gamle, men velholdte huse, der giver det helstøbte gademiljøet. Det er derfor vigtigt, at dette præg ikke brydes af moderne industrifremstillede materialer.

Hvor det er muligt, skal man altid tilstræbe at bibeholde de originale byningsdele, der ofte har stor, historisk fortællerværdi, der ikke kan erstattes af nye kopier.

Facader. Nødvendige facadereparationer skal udføres med genbrugssten, der har samme karakter som de gamle, og fuger i murværket og omkring vinduer skal udføres som traditionelle fuger i kalkmørtel.

Tag. Ved udskiftning af tagsten skal der oplægges nye vingetegle i gammelt format i en mørk og gerne varieret farve uden overfladebehandling. Husene havde oprindeligt ingen tagrender, men det er efterhånden udført på de fleste, og ved udskiftning skal nye udføres i Zink. Gesimsens originale udformning skal ligeledes bibeholdes ved tagudskiftning. Kviste er ikke et oprindeligt træk, men er efterhånden blevet en del af arkitekturen, der dog skal begrænses og tilpasses husets arkitektur.

Vinduer. Ved udskiftning af vinduer skal man vælge traditionelle enkeltlags trævinduer med kitfals, og varmesolering udført som koblede eller indvendigt monterede forsatsrammer. Der er termovinduer på markedet med spinkle sprosser monteret på det yderste lag glas. Disse kan benyttes som alternativ modsat almindelige opsprodsede termoruder, der ikke må anvendes. I nyere huse, der er opført med vinduesrammer uden sprosser, kan der benyttes termoruder og trekantede glaslister i træ med samme profil som originale kitfalse.

Facadedøre. Yderdørene er ofte karakteristiske for den enkelte ejendom og bør kopieres ved udskiftning. Yderdørene må kun erstattes af nye, standardfremstillede modeller efter nærmere godkendelse.

Regler. Ovenstående krav er gældende i bevaringsområdet i Ringkøbing og i visse bevarende lokalplaner, og anbefales fulgt i andre områder. Nærmere oplysninger fås ved henvendelse til Ringkøbing-Skjern Kommune.

